

Družinski zakonik /DZ/**(pristojnosti in naloge občine z uvodnimi pojasnili)****K a z a l o:**

1	Pregled pristojnosti in nalog občine po Družinskem zakoniku /DZ/	1
1.1	Pravna podlaga	1
1.2	Pristojnosti in naloge občinskega sveta po Družinskem zakoniku /DZ/	1
1.3	Pristojnosti in naloge župana po Družinskem zakoniku /DZ/	1
1.2	Pristojnosti in naloge občinske uprave po Družinskem zakoniku /DZ/	2
2	Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam občine	2
2.1	Načelo otrokove koristi	2
2.2	Neobstoječa zakonska zveza	2
2.3	Razveljavitev zakonske zveze	3
2.4	Dolžnost obveščanja	3
	Ključne besede	3
	Uporabljene kratice	3
	Viri	3
	Literatura	3

1 Pregled pristojnosti in nalog občine po Družinskem zakoniku /DZ/**1.1 Pravna podlaga**

tč.	predpisi, ki so podlaga za sprejem predpisa	določba	pojasnilo
1	Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a	53. člen	1

tč.	predpis	določba	pojasnilo
1.1	Družinski zakonik /DZ/ Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNorg, 22/19, 200/20 – ZOOMTVI, 94/22 – odl. US, 5/23		

1.2 Pristojnosti in naloge občinskega sveta po Družinskem zakoniku /DZ/

tč.	pristojnosti in naloge občinskega sveta	določba	pojasnilo
1	V vseh dejavnostih in postopkih v zvezi z otrokom mora skrbeti za koristi otroka.	7. člen	3
2	Državnemu tožilcu lahko posreduje pobudo za vložitev tožbe za ugotovitev neobstoja zakonske zveze.	43. člen	4
3	Državnemu tožilcu lahko posreduje pobudo za vložitev tožbe za razveljavitev zakonske zveze.	48. člen	5
4	Če pri svojem delu izve za okoliščine, na podlagi katerih je mogoče sklepati na ogroženost otroka, je dolžan o tem takoj obvestiti pristojni center za socialno delo ali sodišče.	180. člen	6
5	Obvesti center za socialno delo ali sodišče o tem, da je treba nekoga postaviti pod skrbništvo ali mu imenovati skrbnika za posebni primer.	275. člen	7

1.3 Pristojnosti in naloge župana po Družinskem zakoniku /DZ/

tč.	pristojnosti in naloge župana	določba	pojasnilo
1	V vseh dejavnostih in postopkih v zvezi z otrokom mora skrbeti	7. člen	3

	za koristi otroka.		
2	Državnemu tožilcu lahko posreduje pobudo za vložitev tožbe za ugotovitev neobstoja zakonske zveze.	43. člen	4
3	Državnemu tožilcu lahko posreduje pobudo za vložitev tožbe za razveljavitev zakonske zveze.	48. člen	5
4	Če pri svojem delu izve za okoliščine, na podlagi katerih je mogoče sklepati na ogroženost otroka, je dolžan o tem takoj obvestiti pristojni center za socialno delo ali sodišče.	180. člen	6
5	Obvesti center za socialno delo ali sodišče o tem, da je treba nekoga postaviti pod skrbništvo ali mu imenovati skrbnika za posebni primer.	275. člen	7

1.2 Pristojnosti in naloge občinske uprave po Družinskem zakoniku /DZ/

tč.	pristojnosti in naloge občinske uprave	določba	pojasnilo
1	V vseh dejavnostih in postopkih v zvezi z otrokom mora skrbeti za koristi otroka.	7. člen	3
2	Državnemu tožilcu lahko posreduje pobudo za vložitev tožbe za ugotovitev neobstoja zakonske zveze.	43. člen	4
3	Državnemu tožilcu lahko posreduje pobudo za vložitev tožbe za razveljavitev zakonske zveze.	48. člen	5
4	Če pri svojem delu izve za okoliščine, na podlagi katerih je mogoče sklepati na ogroženost otroka, je dolžan o tem takoj obvestiti pristojni center za socialno delo ali sodišče.	180. člen	6
5	Obvesti center za socialno delo ali sodišče o tem, da je treba nekoga postaviti pod skrbništvo ali mu imenovati skrbnika za posebni primer.	275. člen	7

2 Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam občine

1 **Ustava RS** v tretjem odstavku 53. člena (zakonska zveza in družina) določa, da država varuje družino, materinstvo, očetovstvo, otroke in mladino ter ustvarja za to varstvo potrebne razmere. V navedenem 53. členu Ustava RS podrobneje ureja pravico do spoštovanja družinskega življenja, ki je sicer varovano v okviru splošne osebne pravice po 35. členu Ustave RS. Pravico do spoštovanja družinskega življenja poleg določbe navedenega 53. člena varujejo še 54., 55. in 56. člena Ustave RS. Pravica do spoštovanja družinskega življenja je tako pravica pozitivnega kot negativnega statusa. Določba 53. člena pa poudarja predvsem pozitivni vidik pravice do spoštovanja družinskega življenja. Po praksi Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP) namreč pravica do spoštovanja družinskega življenja ne vključuje le pravice, da te pustijo samega (negativni vidik pravice do spoštovanja družinskega življenja), temveč tudi pravico vzpostaviti in razvijati razmerje z drugimi človeškimi bitji, predvsem na čustvenem področju, zaradi razvoja in izpolnitve posameznikove lastne osebnosti (pozitivni vidik pravice do spoštovanja družinskega življenja). ESČP šteje, da pravice posameznika do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja ne izhajajo le iz dolžnosti države, da ne posega v družinsko življenje, temveč tudi dolžnost, da svojim državljanom omogoča vzpostavitev družinskega življenja. Iz te določbe 53. člena Ustave RS tako izhajajo dolžnosti države, da svojim državljanom z ustrežno pravno ureditvijo in z ustvarjanjem ustreznih razmer omogoča vzpostavitev in varstvo njihovega družinskega življenja (Šturm et al., 2002: 565-566).

2 Odrasle navedene dolžnosti države pa je tudi pravna ureditev zakonske zveze, zunajzakonske skupnosti, razmerja med starši in otroki, oblike pomoči države pri težavah partnerskega in družinskega življenja, ukrepe za varstvo koristi otroka ter preživljanje, posvojitve, podelitev starševske skrbi sorodniku, rejništvo in skrbništvo za otroke in odrasle osebe, ki potrebujejo posebno varstvo, kar ureja **Družinski zakonik /DZ/**.

2.1 Načelo otrokove koristi

3 Kot določa družinski zakonik morajo organi lokalnih skupnosti v vseh dejavnostih in postopkih v zvezi z otrokom skrbeti za koristi otroka (7. člen DZ).

2.2 Neobstoječa zakonska zveza

- 4 Če niso izpolnjeni pogoji iz Družinskega zakonika /DZ/ (22. člen), se šteje, da zakonska zveza ne obstaja. Neobstoječa zakonska zveza pa nima pravnih posledic (42. člen DZ). Tožbo za ugotovitev neobstoja zakonske zveze lahko vložijo osebe, ki imajo pravni interes, in državni tožilec. pobudo za vložitev tožbe za ugotovitev neobstoja zakonske zveze državnemu tožilcu lahko posredujejo tudi organi lokalnih skupnosti (43. člen DZ).

2.3 Razveljavitev zakonske zveze

- 5 V skladu z določili Družinskega zakonika /DZ/ lahko tožbo za razveljavitev zakonske zveze, če je bila sklenjena v nasprotju z določbami Družinskega zakonika /DZ/ (prvega odstavka 24. člena, 25., 26., prvega in drugega odstavka 27. člena ali drugega odstavka 47. člena), lahko vloži tožbo za razveljavitev zakonske zveze tudi državni tožilec. Pobudo za vložitev tožbe za razveljavitev državnemu tožilcu lahko posredujejo tudi organi lokalnih skupnosti (48. člen DZ).

2.4 Dolžnost obveščanja

- 6 V skladu z določili 180. člena Družinskega zakonika /DZ/ so organi samoupravnih lokalnih skupnosti, ki pri svojem delu izvedo za okoliščine, na podlagi katerih je mogoče sklepati na ogroženost otroka, dolžni o tem takoj obvestiti pristojni center za socialno delo ali sodišče (180. člen DZ).
- 7 Ob navedenem moramo opomniti še na določilo 275. člena Družinskega zakonika /DZ/, ki določa, da morajo organi lokalni skupnosti obvestiti center za socialno delo ali sodišče o tem, da je treba nekoga postaviti pod skrbništvo ali mu imenovati skrbnika za posebni primer (275. člen DZ).

Ključne besede

Lokalna samouprava, občina, pristojnosti, družina.

Uporabljene kratice

Ustava RS	-	Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).
DZ	-	Družinski zakonik (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNorg, 22/19, 200/20 – ZOOMTVI, 94/22 – odl. US, 5/23).

Viri

Ustava in zakoni

Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).

Družinski zakonik (Uradni list RS, št. 15/17, 21/18 – ZNorg, 22/19, 200/20 – ZOOMTVI, 94/22 – odl. US, 5/23).

Literatura

Šturm, L. et al. (2002) *Komentar Ustave Republike Slovenije* (Ljubljana: Fakulteta za podiplomske državne in evropske študije).